

Uitspraak Commissie van Beroep KNZB

Beroepszaak: BER 19-021
Naam van appellanten: ZV De Ham ZC, gevestigd te Krommenie en ZPC Het Ravijn, gevestigd te Nijverdal

Appellanten zijn in het onderhavige administratief geschil bij beroepschrift d.d. 8 maart 2019 in beroep gekomen tegen een beslissing van de Tuchtcommissie d.d. 28 februari 2019 (gepubliceerd op 6 maart 2019). Appellanten hebben de Commissie van Beroep verzocht om – kort samengevat – het hiervoor genoemde oordeel van de Tuchtcommissie over de inhoud van de promotie-/degradatieregeling te wijzigen.

De Commissie van Beroep heeft de zaak van appellanten behandeld op 1 april 2019. De Commissie van Beroep is als volgt samengesteld: mr. J.R. Berculo, vice-voorzitter, mr. J. Anema, secretaris en de heer F.A.W.P. van Lierop, lid.

Ter zitting zijn verschenen de voorzitter van ZV De Ham ZC, de raadsman van ZV De Ham ZC, een bestuurslid van ZPC Het Ravijn en de voorzitter van Waterpolo Federatie Nederland. Namens de KNZB verschenen de landelijk competitieleider waterpolo en de programma manager waterpolo.

De inhoud van het geschil

1. Het geschil tussen partijen heeft betrekking op de promotie-/degradatieregeling Heren Eredivisie seizoen 2018-2019 en meer specifiek op de bepalingen met betrekking tot de play-out competitie. Tevens is aan de Commissie van Beroep door appellanten gevraagd om de zogenaamde “buitenlandersregeling” te verduidelijken.
2. Tot en met het seizoen 2017-2018 is gedurende een reeks van jaren de volgende – hierna kort samengevatte – degradatieregeling voor de Heren Eredivisie competitie aan de orde geweest. Nadat de reguliere competitie eindigde, werd een play-out competitie gespeeld waaraan de teams die eindigden vanaf de 9e plaats tot en met de 12^e plaats deelnamen. Het in deze play-out competitie als laatste geëindigde team degradeert naar de eerste klasse en het in deze play-out competitie op een-na-laatste plaats geëindigde team speelt een promotie-degradatiewedstrijd tegen nummer 2 uit de eerste klasse. De hier bedoelde play-out competitie wordt in deze uitspraak verder aangeduid als “play-out competitie (nummers 9 -12)”
3. In het in mei 2018 ter voorbereiding op het Waterpoloseizoen 2018-2019 ter kennis van de betrokken verenigingen gebrachte “Handboek Waterpolocompetitie 2018-2019” werd de hiervoor in deze uitspraak onder punt 2 genoemde “play-out competitie (nummers 9 -12)” vastgelegd in de artikelen 3.2 (onder de aanduiding “standaard eredivisie”) en 3.4 (onder de aanduiding “play-out eerste ronde, best-of-three”).
4. Bij e-mail d.d. 31 oktober 2018 heeft de Landelijke Competitieleider Waterpolo, hier nader te noemen: de Competitieleider, een e-mail geschreven aan alle Eredivisieverenigingen waarin onder meer het volgende te lezen valt:

“Mede naar aanleiding van het late tijdstip waarop de internationale kalender beschikbaar was, is het noodzakelijk gebleken enkele aanpassingen te moeten maken op het oorspronkelijk gepubliceerde rooster.”

“Tegelijkertijd is het Handboek opgedeeld in een aantal separate documenten. Wij hopen dat dit de leesbaarheid ten goede komt. Op een aantal punten zijn (kleine) wijzigingen doorgevoerd. Speciale aandacht vragen hierbij voor de promotie-degradatieregeling met bijbehorende play-off en promotie/degradatiewedstrijden.”

5. Door partijen bij het onderhavige geding is vastgesteld dat op 31 oktober 2018 op de website van de KNZB – kort samengevat – omtrent de promotie/degradatieregeling onder punt 2.2. uitsluitend vermeld is de volgende tekst:

“Standaard eredivisie

De nummer 12 degradeert naar de 1e klasse, de nummer 11 speelt P/D-wedstrijden (twee) voor één plaats in de eredivisie. Het eredivisieteam speelt eerst uit, dan thuis.

Vastgesteld kan worden dat de tekst met betrekking tot “play-out competitie (nummers 9 -12)”, als omschreven in het hiervoor onder punt 3 van deze uitspraak genoemde artikel 3.4 van het Handboek Waterpolocompetitie 2018-2019 (versie mei 2018) in dat stadium niet meer op de website van de KNZB werd vermeld.

6. Op 11 februari 2019 brengt de Competitieleider een laatste versie van het Handboek Waterpolocompetitie 2018-2019 ter kennis van de betrokken verenigingen. In die versie van het Handboek valt omtrent de degradatieregeling de volgende tekst te lezen:

“Standaard Eredivisie

De nummer 9 tot en met 12 spelen play-out. Verliezer degradeert naar de eerste klasse. Één-na-laatste team speelt p/d-wedstrijden (2) voor één plaats in de eredivisie. Het eredivisieteam speelt eerst uit, dan thuis.”

7. Onderwerp van dit administratieve geschil is het antwoord op de vraag of appellanten er in redelijkheid op mochten vertrouwen, gelet op de hierboven genoemde tekst van de e-mail van de Competitieleider d.d. 31 oktober 2018, dat er aan het einde van het waterpoloseizoen 2018-2019 geen “play-out competitie (nummers 9 -12)” gespeeld zou worden en dat aan het einde van de reguliere competitie uitsluitend zou worden volstaan met een degradatie van het als nummer 12 geëindigde team naar de eerste klasse, en twee promotie/degradatiewedstrijden te spelen door het als nummer 11 geëindigde team tegen het als nummer 2 in de eerste klasse geëindigde team.

Het standpunt van appellanten

8. Appellanten stellen zich – kort samengevat en voor zover voor deze procedure relevant – op het volgende standpunt. Binnen de Waterpolo Federatie Nederland is gedurende een reeks van jaren een discussie gaande over het antwoord op de vraag of de tot het huidige seizoen gehanteerde promotie/degradatiesysteem, waarbij de als nummer 9 tot en met 12 geëindigde teams een play-out competitie spelen, gehandhaafd moet blijven. In de beleving van appellanten was een meerderheid van de eredivisieverenigingen van mening dat dit systeem gewijzigd zou moeten worden, in ieder geval zodanig dat als nummer 12 (de laatste plaats) geëindigde team zonder deel te nemen aan promotie/degradatiewedstrijden zou degraderen naar de eerste klasse.
9. Toen appellanten kennisnamen van de e-mail van de Competitieleider d.d. 31 oktober 2018, als bedoeld in punt 4 van deze uitspraak, en zij constateerden dat op de website van de KNZB uitsluitend vermeld werd dat – kort samengevat – het op de 12^e plaats geëindigde team automatisch zou degraderen naar de eerste divisie en het als nummer 11 geëindigde team betrokken zou worden in twee promotie/degradatiewedstrijden tegen nummer 2 van de eerste divisie, hebben zij daarin een wijziging gelezen. Appellanten mochten in hun visie naar aanleiding van de email van 31 oktober 2018 in redelijkheid tot de conclusie komen dat de competitieleider van de KNZB, in overleg met de Waterpolo Federatie Nederland, de promotie/degradatieregeling had gewijzigd. In de beleving van appellanten was daarmee de Waterpolo Federatie Nederland in samenspraak met de Competitieleider, tegemoet gekomen aan reeds lang levende bezwaren tegen de tot dit seizoen gehanteerde degradatieregeling waarin de teams 9 tot en met 12 betrokken werden. Gelet op deze conclusie hebben appellanten onder meer hun beleid ten aanzien van het inzetten van jonge spelers in hun eerste team bepaald.
10. Toen appellanten vervolgens kennisnamen van de tekst van het Handboek d.d. 11 februari 2019 (zie punt 6 van deze uitspraak) hebben zij de inhoud van die versie van het Handboek beschouwd (waarin de “play-out competitie (nummers 9 -12)” wederom was opgenomen) als een eenzijdige en onrechtmatige verandering van de degradatieregeling en om die reden hebben zij hun bezwaren tegen deze wijziging in een procedure bij de Tuchtcommissie aanhangig gemaakt.

Het standpunt van de KNZB/de Competitieleider

11. De KNZB stelt zich, kort samengevat en voor zover voor deze procedure relevant, op het volgende standpunt. In mei 2018 is de volledige tekst van het Handboek Waterpolocompetitie 2018-2019 aan de verenigingen ter beschikking gesteld. In de tekst daarvan is de “play-out regeling (nummers 9 tot en met 12)” volledig beschreven. Nadien heeft de Competitieleider de hoofdstukken van het Handboek als losse documenten op de website gezet, opdat er per document nog kleine wijzigingen zouden kunnen worden

aangebracht. Die e-mail van 31 oktober 2018 (zie punt 4 van deze uitspraak) was niet bedoeld om een ingrijpende wijziging van het “play-out systeem (nummers 9 tot en met 12)” kenbaar te maken. Dat staat ook niet in de e-mail, aldus KNZB.

12. Het “play-out systeem (nummers 9 tot en met 12)” wordt al gedurende een reeks van jaren toegepast. Er is door de Waterpolo Federatie Nederland niet aangegeven dat dit systeem zou moeten worden gewijzigd, aldus de KNZB. De Competitie leider heeft daartoe geen stappen ondernomen. Het is nooit de bedoeling geweest om het “play-out systeem (nummers 9 tot en met 12)” te verlaten, en het promotie/degradatiesysteem te beperken op de door appellanten aangegeven wijze. Als het “play-out systeem (nummers 9 tot en met 12)” zou worden verlaten, dan zou daarover eerst overleg dienen te worden gevoerd met en instemming te worden verkregen van de Waterpolo Federatie Nederland. Een dergelijk overleg heeft niet plaatsgevonden omdat geen wijziging is beoogd, zo stelt de KNZB.
13. Dat op 31 oktober 2018 en nadien de tekst van artikel 3.4 (zie punt 3 van deze uitspraak) niet op de website te lezen was, is het gevolg van het feit dat het een aantal documenten herzien werden, aldus de KNZB. De KNZB ziet in dat zij tijdiger, beter en duidelijker had moeten communiceren over de – in haar visie beperkte – wijzigingen die nog zouden worden aangebracht in het Handboek Waterpolocompetitie 2018-2019.

De overwegingen van de Commissie van Beroep

14. Door partijen onweersproken is komen vast te staan dat het “play-out systeem (teams 9 tot en met 12)” gedurende een reeks van jaren (partijen spreken over een periode van minimaal 10 tot 15 jaar) is toegepast in de Heren Eredivisie Waterpolo. Evenzeer is door partijen onweersproken komen vast te staan dat een verandering van het “play-out systeem (teams 9 tot en met 12)” gezien moet worden als een belangrijke wijziging van de competitieopzet.
15. De Commissie van Beroep constateert op basis van hetgeen door partijen naar voren is gebracht, dat in beginsel de Waterpolo Federatie Nederland een belangrijke rol speelt bij de vormgeving van de Heren Eredivisie Waterpolo-competitie. Uit hetgeen partijen gesteld hebben, kan de Commissie van Beroep afleiden dat weliswaar door de leden van de Waterpolo Federatie Nederland onderling gesproken is over de wenselijkheid om het play-out systeem te wijzigen, en dat zulks mogelijkwerwijs ook ter sprake is gebracht tijdens vergaderingen van de leden van de Waterpolo Federatie Nederland, maar dat van een daadwerkelijk duidelijke en adequate geregistreerde meningsvorming of stemming door de leden van de Waterpolo Federatie Nederland over een wijziging van het “play-out systeem (voor de teams 9 tot en met 12)” geen, of althans onvoldoende, sprake is geweest.
16. In het kader van de beoordeling van het voorliggende geschil dient de vraag gesteld te worden of appellanten op 31 oktober 2018 en in de periode daarna tot 11 februari 2019 in redelijkheid mochten aannemen dat het al jaren bestaande “play-out systeem (teams 9 tot en met 12)” door de KNZB gewijzigd was. In de visie van de Commissie van Beroep was dat niet het geval. Het is niet goed denkbaar dat een dergelijke belangrijke beslissing genomen is zonder dat daartoe met alle betrokkenen (zijnde de Competitie leider, de Waterpolo Federatie Nederland en alle betrokken eredivisieverenigingen) duidelijk gesproken zou zijn. De omstandigheid dat op 31 oktober 2018 niet de volledige tekst van het “play-out systeem (teams 9 tot en met 12)” vermeld stond op de website van de KNZB, vormt een onvoldoende grondslag om aan te nemen dat het systeem ook daadwerkelijk gewijzigd was.
17. Voor wat betreft de inhoud en de opzet van de Heren Eredivisie Waterpolocompetitie rust op de KNZB een informatieplicht. De Commissie van Beroep is van mening dat de KNZB in het vervullen van deze plicht is tekortgeschoten. Haar communicatie over de opzet van de competitie is rommelig te noemen en voldoet niet aan de eisen die daaraan gesteld moeten worden. Aan de andere zijde geldt voor appellanten een onderzoeksplicht. Indien de door de KNZB verstrekte informatie over de opzet van de competitie van het gebruik afwijkend, niet volledig of onduidelijk zou zijn, dan hebben de betrokken eredivisieverenigingen, met name omdat het een belangrijke wijziging van de competitie zou betreffen, de plicht om te onderzoeken of een dergelijke wijziging ook daadwerkelijk tot stand is gekomen, omdat deze wijziging hoewel zeer door hen gewenst niet concreet door middel van een besluit door Waterpolo Federatie Nederland is genomen. Appellanten zijn in deze onderzoeksplicht tekort geschoten. Onweersproken is door de KNZB gesteld dat appellanten op 31 oktober 2018 of in de weken daarna niet bij de KNZB geïnformeerd hebben over de stand van zaken en over het antwoord op de vraag of het play-out systeem daadwerkelijk grondig gewijzigd was in vergelijking met voorgaande jaren. Men had eenvoudig kunnen informeren of de eind oktober 2018 op internet geplaatste niet volledige tekst van het betreffende Handboek daadwerkelijk impliceerde dat het “play-out systeem (teams 9 tot en met 12)” niet meer zou worden toegepast.

18. De Commissie van Beroep komt dan ook tot het oordeel dat weliswaar de communicatie van de Competitieleider gebrekkig was, maar deze tekortkoming kan niet de grondslag vormen voor het oordeel dat een ingrijpende wijziging van de opzet van de competitie als gevolg daarvan gerechtvaardigd zou zijn.

Buitenlandse spelers

19. Aan de Commissie van Beroep is gevraagd de regels met betrekking tot het toelaten van buitenlandse spelers tot de Nederlandse competitie nader te verduidelijken. In de stukken in de onderhavige procedure en in hetgeen over en weer ter zitting is gesteld, hebben appellanten niet duidelijk gemaakt ten aanzien van exact welke punten appellanten een nadere verduidelijking willen. In haar reactie op het beroep in deze procedure heeft de KNZB een overzicht gegeven van de door haar gehanteerde uitgangspunten die als volgt verwoord werden:
- *Binnen de KNZB-reglementen waterpolo wordt niet gesproken over de nationaliteit van spelers. In de algemene sportreglementen zijn deze slechts van belang bij bepalingen ten aanzien van selectie voor de nationale ploeg en/of deelname aan NK op individuele onderdelen. Kortom: door de KNZB wordt iedere speler, ongeacht nationaliteit, gelijk behandeld binnen het waterpolo.*
 - *Spelers die in de periode voorafgaand in de Nederlandse competitie zijn uitgekomen, kunnen onder voorwaarden wijzigen van vereniging binnen Nederland. Zie hiertoe de KNZB-reglementen.*
 - *Spelers die voorafgaand in een LEN-competitie (niet zijnde Nederland) zijn uitgekomen, kunnen alleen speelgerechtigd worden voor de Nederlandse competitie als zij aan de voorwaarden van de LEN hebben voldaan. De LEN heeft hiertoe ook een beperking ten aanzien van de overschrijvingsperiode voorgeschreven. Deze is overgenomen in de Nederlandse competitiebepalingen.*
 - *Spelers die in de periode voorafgaand in een FINA-competitie (niet zijnde LEN) zijn uitgekomen, kunnen zonder beperkingen binnen Nederland startgerechtigd worden.*
20. De in punt 19 van deze uitspraak geciteerde uitgangspunten acht de Commissie van Beroep in beginsel juist. Aan de Commissie van Beroep is geen casuïstiek voorgelegd op basis waarvan zij met inachtneming van deze uitgangspunten een oordeel zou kunnen geven.

Met beslissing

De Commissie van Beroep handhaaft de uitspraak van de Tuchtcommissie d.d. 28 februari 2019 (aan partijen ter kennis gesteld op 6 maart 2019), hetgeen tot gevolg heeft dat de teams die eindigen op de plaatsen 9 tot en met 12 op nader door de Competitieleider te bepalen data play-out wedstrijden spelen op basis van het systeem als omschreven in artikel 3.4 van het concept Handboek Waterpolocompetitie 2018-2019 (zie punt 3 van deze uitspraak) en artikel 2.2. van het Handboek Waterpolocompetitie d.d. 11 februari 2019 (zie punt 6 van deze uitspraak), althans op zodanige wijze dat het gehanteerde systeem niet afwijkt van hetgeen in de afgelopen jaren gebruikelijk was.

Nieuwegein, 10 april 2019

mr. J.R. Berculo, vice-voorzitter
F.A.W.P. van Lierop, lid
mr. J. Anema, secretaris